

Bruksela, 21 maja 2024 r.
(OR. en)

10119/24

HYBRID 81
DISINFO 76
AG 101
PE 136
CYBER 168
JAI 834
RELEX 686
JAIEX 35
CFSP/PESC 768
PROCIV 38
IPCR 36
COPS 282

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie odporności demokratycznej: zabezpieczenie procesów wyborczych przed ingerencją zagraniczną

Delegacje otrzymują w załączniku konkluzje Rady w sprawie odporności demokratycznej: zabezpieczenie procesów wyborczych przed ingerencją zagraniczną, zatwierdzone przez Radę na jej 4025. posiedzeniu w dniu 21 maja 2024 r.

Konkluzje Rady w sprawie odporności demokratycznej: zabezpieczenie procesów wyborczych przed ingerencją zagraniczną

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

1. ZWRACA UWAGĘ NA podstawową rolę obywateli w demokracji i **PODKREŚLA**, że ochrona wolnych i uczciwych wyborów przed wszelkimi ingerencjami zagranicznymi, w tym w dziedzinie informacji, ze strony podmiotów państwowych lub niepaństwowych, a także przejrzystość wyborów mają zasadnicze znaczenie dla demokracji. Nasze demokracje, które opierają się na wolnych i świadomych wyborach politycznych, muszą być chronione przed wszelkimi formami ingerencji zagranicznej. Odporność demokratyczną należy wzmocnić poprzez budowanie zaufania i opierać ją na prawach podstawowych i wartościach demokratycznych, których broni Unia Europejska. W momencie gdy miliardy obywateli oddają głosy na całym świecie w 2024 r., w tym w wyborach do Parlamentu Europejskiego, odporność demokratyczna pozostanie jednym z głównych punktów programu działań Rady.
2. **PODKREŚLA** fakt, że środowisko bezpieczeństwa w Europie znacznie się zmieniło w ostatnich latach z powodu aneksji Krymu przez Rosję i następującej po niej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie. Rosnąca konkurencja geopolityczna oraz konflikty międzynarodowe i regionalne, w tym obecna sytuacja na Bliskim Wschodzie, pogarszają tę sytuację. Ponadto instrumentalizacja tych konfliktów jeszcze bardziej potęguje wyzwania, przed którymi stoją nasze demokracje, co może prowadzić do zwiększenia napięć społecznych, polaryzacji, radykalizacji i spadku zaufania do instytucji i wyborów. **UZNAJE**, że podmioty państwowe i niepaństwowe coraz częściej stosują taktykę hybrydową, stwarzając rosnące zagrożenie dla bezpieczeństwa UE, jej państw członkowskich i partnerów.

3. UZNAJE wartość ścisłej współpracy w ramach UE na rzecz zagwarantowania wolnych i uczciwych wyborów w Unii Europejskiej i WZYWA Wysokiego Przedstawiciela i Komisję wraz z państwami członkowskimi do szybkiego i kompleksowego wykorzystania wszystkich ustanowionych mechanizmów, sieci i narzędzi w celu zapewnienia takiej współpracy i wspierania integralności procesów demokratycznych, w tym wyborów, zabezpieczonych przed wszelkimi formami ingerencji zagranicznej, bez utrudniania otwartej debaty demokratycznej. W tym celu PODKREŚLA znaczenie efektywnego i skutecznego korzystania z europejskiej sieci współpracy w zakresie wyborów i z systemu wczesnego ostrzegania, a także w oparciu o wkład Europejskiego Obserwatorium Mediów Cyfrowych i jego grupy zadaniowej ds. wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2024 r.
4. UZNAJE, że szkodliwe działania w cyberprzestrzeni są często kluczowym elementem kampanii hybrydowych, i PODKREŚLA potrzebę dalszego wzmacniania cyberbezpieczeństwa i odporności na szczeblu krajowym i unijnym, a także znaczenie międzynarodowej współpracy i solidarności w tym zakresie. ZACHEĆCA państwa członkowskie oraz instytucje, organy i agencje UE do podjęcia odpowiednich i proporcjonalnych środków technicznych i organizacyjnych, aby stale zapobiegać szkodliwym działaniom w cyberprzestrzeni wymierzonym przeciwko krajowym i unijnym procesom demokratycznym, zniechęcać do takich działań, powstrzymywać je i reagować na nie.

5. UZNAJE, że istnieją zagraniczne podmioty państwowe i niepaństwowe, które nie wahają się wykorzystywać powstających i przełomowych technologii, takich jak sztuczna inteligencja, w celu zwiększenia skuteczności kampanii hybrydowych mających na celu ingerowanie w procesy demokratyczne. Technologie sztucznej inteligencji mogłyby zwiększyć tempo i skalę operacji wywierania wpływu oraz umożliwić tworzenie fałszywych treści, co mogłoby zwiększyć istniejące zagrożenia, takie jak obieranie za cel kandydatów politycznych i wprowadzanie w błąd obywateli poprzez zniekształcanie informacji i rzeczywistości. Jednocześnie PODKREŚLA liczne możliwości, jakie nowe technologie mogą zapewnić w zakresie skutecznego reagowania UE i jej państw członkowskich, przedsiębiorstw technologicznych i społeczeństwa obywatelskiego na takie wyzwania, i w związku z tym Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE m.in. prace nad aktem w sprawie sztucznej inteligencji, a także postępy w ramach podejścia do technologii cyfrowych opartego na prawach człowieka. APELUJE do Wysokiego Przedstawiciela, Komisji i państw członkowskich, aby w internecie – tak jak to ma miejsce poza nim – szanowali, chronili i promowali prawa człowieka, procesy demokratyczne i praworządność, w szczególności w drodze wspierania umiejętności cyfrowych, a także upowszechniania humanocentrycznego i opartego na prawach człowieka podejścia do technologii cyfrowych, takich jak sztuczna inteligencja¹.
6. W kontekście szerszych wysiłków na rzecz wzmocnienia naszej odporności i zdolności reagowania na kampanie hybrydowe, w tym zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje, PRZYPOMINA o celach określonych w Strategicznym Kompasie na rzecz bezpieczeństwa i obrony, zatwierdzonym przez Radę Europejską 25 marca 2022 r.² W tym względzie ODNOTOWUJE podjęte konkretne działania:
- ustanowienie **unijnego zestawu narzędzi do przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym**, zgodnie z konkluzjami Rady z 21 czerwca 2022 r. w sprawie ram skoordynowanej reakcji UE na kampanie hybrydowe³, który łączy istniejące i potencjalne nowe instrumenty i zapewnia ramy skoordynowanej reakcji na kampanie hybrydowe mające wpływ na UE, jej państwa członkowskie i partnerów. Obejmują one środki zapobiegawcze, środki współpracy oraz środki stabilizacyjne, ograniczające i naprawcze, a także wzmacniające solidarność i wzajemną pomoc,

¹ Dok. 11088/23.

² Dok. EUCO 1/22.

³ Dok. 10016/22.

- ustanowienie zestawu narzędzi służących przeciwdziałaniu zagranicznym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informacje,
- wzmocnienie **zestawu narzędzi dla dyplomacji cyfrowej**, który ma na celu szybkie i zdecydowane reagowanie na cyberzagrożenia i cyberataki oraz mógłby przyczynić się do reakcji UE na kampanię hybrydową, zgodnie z jej własnymi zasadami i procedurami.

ZAUWAŻA, że te zestawy narzędzi w znacznym stopniu przyczyniają się do o wiele bardziej kompleksowego podejścia, zapewniając skoordynowane reakcje na kampanie hybrydowe, cyberataki i działania obejmujące zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje skierowane przeciwko UE, jej państwom członkowskim i partnerom, a tym samym wzmacniają ogólną odporność. ZWRACA UWAGĘ NA znaczenie maksymalnego wykorzystania istniejących narzędzi i środków na szczeblu UE, takich jak akt o usługach cyfrowych, wzmocniony kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji, dyrektywa w sprawie odporności podmiotów krytycznych⁴, dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji (NIS 2)⁵ oraz niedawno przyjęte rozporządzenie w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej. Oprócz uzupełnienia w razie potrzeby istniejących systemów sankcji zestawu narzędzi obejmują również możliwość zbadania nowych środków ograniczających w celu zajęcia się działaniami hybrydowymi i zagranicznymi manipulacjami informacjami i ingerencjami w informacje.

7. Rada **PODKREŚLA** również bieżące postępy w tworzeniu **zespołów szybkiego reagowania na zagrożenia hybrydowe** i WZYWA Wysokiego Przedstawiciela i Komisję do szybkiego ustanowienia takich zespołów, **PODKREŚLAJĄC**, że zespoły szybkiego reagowania na zagrożenia hybrydowe powinny służyć jako jeden z kluczowych instrumentów unijnego zestawu narzędzi do przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym, aby wspierać państwa członkowskie UE i kraje partnerskie w przeciwdziałaniu zagrożeniom hybrydowym.

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2557 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie odporności podmiotów krytycznych i uchylająca dyrektywę Rady 2008/114/WE, Dz.U. L 333 z 27.12.2022.

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148 (dyrektywa NIS 2), Dz.U. L 333 z 27.12.2022.

8. APELUJE o lepszą orientację sytuacyjną przed wyborami do Parlamentu Europejskiego, w ich trakcie i po ich zakończeniu w odniesieniu do prób ingerowania przez obce podmioty państwowe i niepaństwowe w proces demokratyczny w UE. **PODKREŚLA** centralną rolę Komórki UE ds. Syntezy Informacji o Zagrożeniach Hybrydowych (HFC) w ramach Intcen przy wsparciu Dyrekcji Wywiadu EUMS działającej w ramach pojedynczej komórki analiz wywiadowczych UE (SIAC) jako centralnego podmiotu zapewniającego oceny wywiadowcze dotyczące zagrożeń hybrydowych oparte głównie na wkładzie wywiadowczym państw członkowskich, a także na orientacji sytuacyjnej, analizującej informacje ze wszystkich źródeł, w oparciu o otwarte źródła i informacje niejawne pochodzące od różnych zainteresowanych stron w ESDZ, Komisji i państwach członkowskich. **PONOWNIE** **PODKREŚLA** potrzebę usprawnienia wykrywania, analizy i prognozowania za pomocą HFC w ramach SIAC.
9. **UZNAJE**, że akt o usługach cyfrowych stanowi pierwsze narzędzie egzekwowania prawa, które może skutecznie przyczynić się do ograniczenia ryzyka systemowego związanego z rozpowszechnianiem dezinformacji w internecie oraz do ochrony integralności procesów wyborczych przed wszelkimi formami ingerencji zagranicznej. **UZNAJE**, że wzmocniony kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji i jego różnorodna baza sygnatariuszy stanowią ważne forum do zajmowania się kwestiami związanymi z dezinformacją w internecie w okresie wyborczym oraz omawiania tych kwestii. **PODKREŚLA** wspólną odpowiedzialność przemysłu technologicznego, rządów i innych zainteresowanych stron za ochronę wolności wypowiedzi i otwartego dyskursu demokratycznego w przestrzeni cyfrowej.
10. **WZYWA** Komisję do kontynuowania współpracy z platformami internetowymi w ramach wzmocnionego kodeksu postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji i aktu o usługach cyfrowych oraz do jak najlepszego wykorzystania europejskiego aktu o wolności mediów i nowego rozporządzenia w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej, podkreślając potrzebę skutecznego zaangażowania w oparciu o realizację uzgodnionych zobowiązań, bardziej aktywnego prowadzenia działań z mniejszymi platformami internetowymi, stałej współpracy z szerszą społecznością zainteresowanych stron, przede wszystkim ze społeczeństwem obywatelskim, weryfikatorami faktów i środowiskiem akademickim, a także wymiany informacji z państwami członkowskimi UE.

11. UWYPUKLA znaczenie wspierania udziału obywateli w życiu demokratycznym, wolnego od wszelkich form ingerencji zagranicznej. PODKREŚLA znaczenie wspierania umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów wśród obywateli, kluczową rolę wolnych, niezależnych i pluralistycznych mediów, potrzebę zapewnienia ścisłej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i środowiskiem akademickim poprzez wzmocnienie roli weryfikatorów faktów i dalsze zapewnianie odpowiedniego poziomu rozliczalności, poczucia odpowiedzialności i przejrzystości platform internetowych.
12. ZWRACA SIĘ do Komisji i państw członkowskich o szybką realizację działań i priorytetów zapowiedzianych w sprawozdaniach na temat obywatelstwa UE z lat 2020 i 2023⁶ w celu wzmocnienia uczestnictwa demokratycznego, wzmocnienia pozycji obywateli i wspierania integracji obywateli w Unii Europejskiej, w szczególności poprzez włączenie niedostatecznie reprezentowanych kategorii wyborców.
13. PODKREŚLA znaczenie pracy wykonanej przez Dział Komunikacji Strategicznej ESDZ i jego grupy zadaniowe, w szczególności grupę zadaniową East StratCom za pośrednictwem jej projektu sztandarowego EUvsDisinfo, a także grupę zadaniową ds. Bałkanów Zachodnich, grupę zadaniową ds. Południa i nowo utworzoną grupę zadaniową StratCom ds. Afryki Subsaharyjskiej, aby przyczynić się do skutecznej i opartej na faktach komunikacji, przeciwdziałania dezinformacji, komunikacji strategicznej na temat działań zewnętrznych UE oraz wzmocnienia ogólnego środowiska medialnego i społeczeństwa obywatelskiego w ich odpowiednich regionach, w tym przed wyborami, w ich trakcie i po ich zakończeniu. PODKREŚLA znaczenie przeciwdziałania zagranicznym manipulacjom informacjami i ingerencją w informacje, w tym dezinformacji w różnych językach i o szerokim zasięgu geograficznym.

⁶ Sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: sprawozdanie na temat obywatelstwa UE z 2020 r. – wzmocnianie pozycji obywateli i ochrona ich praw, COM(2020) 730 final, oraz sprawozdanie w sprawie postępów w skutecznym korzystaniu z obywatelstwa Unii Europejskiej w latach 2020–2023, COM(2023) 931 final.

14. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI pakiet na rzecz obrony demokracji przedstawiony przez Komisję w grudniu 2023 r., który opiera się na europejskim planie działania na rzecz demokracji przyjętym w 2020 r. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI wnioski w sprawie dyrektywy dotyczącej przejrzystości reprezentacji interesów w imieniu państw trzecich⁷, której celem jest zaostrzenie wymogów w zakresie przejrzystości w celu przeciwdziałania ingerencji zagranicznej w przestrzeń demokratyczną Unii, oraz zalecenie w sprawie odpornych procesów wyborczych sprzyjających włączeniu społecznemu w Unii⁸, które przewiduje konkretne środki dla państw członkowskich i podmiotów politycznych, w tym partii i fundacji, aby pomóc chronić procesy wyborcze przed wszelkimi formami ingerencji zagranicznej.
15. PODKREŚLA znaczenie ćwiczeń łączących różne elementy, takie jak zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje, szkodliwe działania w cyberprzestrzeni i zagrożenia dla infrastruktury krytycznej, biorąc pod uwagę, że kampanie hybrydowe i zagrożenia, przed którymi stoimy, są coraz bardziej wielowymiarowe i międzysektorowe. PRZYPOMINA o wartości udziału partnerów krajowych i unijnych w ćwiczeniach, takich jak działania na rzecz odporności demokratycznej, zapewniających przegląd wszystkich dostępnych obecnie narzędzi służących zwiększeniu naszej odporności demokratycznej w kontekście wyborów. W miarę możliwości takie ćwiczenia mogłyby być przeprowadzane w ramach podejścia obejmującego całe społeczeństwo i całą administrację rządową oraz z jak najlepszym wykorzystaniem wszystkich istniejących struktur i podmiotów, takich jak system wczesnego ostrzegania, europejska sieć organizacji łącznikowych do spraw kryzysów cyberbezpieczeństwa (EU-CyCLONe), grupa współpracy ds. bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych, europejska sieć współpracy w zakresie wyborów, a także Europejskie Centrum Doskonałości ds. Zwalczania Zagrożeń Hybrydowych i sektor prywatny, z uwzględnieniem ich istotnej roli w skutecznym reagowaniu. Powinno to opierać się na pracach prowadzonych w ramach wzmocnionego kodeksu postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji i Europejskiego Obserwatorium Mediów Cyfrowych.

⁷ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej zharmonizowane wymogi na rynku wewnętrznym dotyczące przejrzystości reprezentacji interesów w imieniu państw trzecich oraz zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937; COM(2023) 637 final.

⁸ Zalecenie Komisji (UE) 2023/2829 w sprawie odpornych procesów wyborczych sprzyjających włączeniu społecznemu w Unii oraz uwydatnienia europejskiego charakteru i usprawnienia procesu wyborów do Parlamentu Europejskiego, Dz.U. L, 2023/2829 z 20.12.2023.

16. ZWRACA SIĘ do Wysokiego Przedstawiciela i Komisji oraz państw członkowskich o dogłębną analizę wniosków, jakie należy wyciągnąć z wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2024 r., o przedstawienie Radzie kompleksowych informacji zwrotnych na temat skuteczności odpowiednich mechanizmów, sieci, narzędzi i środków oraz o składanie sprawozdań na temat wszelkich problemów i luk zidentyfikowanych w dostępnych narzędziach, tak aby można je było usunąć.
-